

Okul Yönetiminde Kay?rmac?I?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Yönetiminde Kay?rmac?I?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27852>

Özet

Okul Yönetiminde Kayırmacılık Ölçeği, Erdem ve Meriç (2012) tarafından okul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki kayırmacılık algısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, okul yönetiminde gözlemlenen taraflı uygulamaların düzeyini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması sonucunda 25 maddeden oluşan ve 4 alt boyuta sahip olduğu belirlenen bu ölçek, yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlilik kanıtları sunmaktadır. Ölçek, 5'li Likert ölçeği formatında derecelendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Okul Yönetimi, Kayırmacılık, Örgütsel Adalet, Ölçek Geliştirme, Güvenilirlik, Geçerlik, Eğitim Yönetimi

Yazarlar

Mustafa Erdem, Eray Meriç

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim kurumlarının yönetim süreçlerinde ortaya çıkan kayırmacılık (nepotizm, adam kayırma veya taraflı davranışlar) algılarının sistematik bir şekilde ölçülecek, geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu araç, özellikle okul yöneticilerinin personel yönetimi, kaynak dağıtım ve ödüllendirme mekanizmalarındaki adil olmayan uygulamaların tespit etmek için tasarlanmıştır.

Geliştirme çalışması, eğitim alanındaki araştırmacılara ve yöneticilere, kayırmacılığın örgütsel başarıya ve iş doyumunu üzerindeki olumsuz etkilerini incelemeleri için sağlam bir metodolojik zemin sağlamaya hedeflemiştir.

Yapı

Okul Yönetiminde Kayırmacılık Ölçeği, okul yönetiminde çalışanların algıladıkları kayırmacılık boyutlarının ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, genel olarak örgüt kültürü ve yönetim etiği bağlamında adalet ilkesinin ihlal edilme derecesini belirler.

Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin 4 alt boyutta toplandığı görülmüştür. Bu alt boyutlar, kayırmacılığın farklı tezahürlerini (örneğin, atama, terfi, ödüllendirme veya sosyal ilişkilerdeki ayrımcılık) temsil etmektedir. Ölçek, bu dört alt boyut aracılığıyla kayırmacılık algısının derinlemesine analizine olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini değerlendirmek amacıyla uygulanan istatistiksel analizler, veri setinin faktör analizi için yüksek düzeyde uygun olduğunu göstermiştir. Bu uygunluk, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's testi sonuçlarıyla desteklenmiştir.

Elde edilen KMO değeri 0.934 olarak bulunmuştur. Bu değer, 0.90 üzerindeki mükemmel kabul edilen aralıkta yer almakta olup, örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olduğunu ve değerkenler arasındaki ilişkinin güçlü olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, Bartlett's testi (BS) sonucu ($\chi^2= 6437,061$; $p<.05$) ve anlamlılık değeri 0.000 çikmiştir. Bu sonuç, değerkenler arasında faktör analizi yapmaya yetecek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek için yapılan Cronbach's Alfa analizi sonuçları, ölçeğin genel olarak yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Toplam ölçek için hesaplanan Cronbach's Alfa değeri 0.962'dir. Bu değer, genellikle kabul edilen 0.70 eğinin oldukça üzerindedir ve ölçeğin mükemmel bir iç tutarlılığına sahip olduğunu belirtir.

Ölçeği oluşturan dört alt boyutun güvenilirlik katsayıları da yüksek bulunmuştur: Birinci faktör 0.934, ikinci faktör 0.916, üçüncü faktör 0.930 ve dördüncü faktör 0.834'tür. Tüm faktörlerin katsayılarının 0.70'in üzerinde olması, ölçeğin her bir alt boyutunun da bağımsız olarak iyi derecede güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, düzeltilmiş madde toplam korelasyonları 0.487 ile 0.764 arasında değermekte olup, maddelerin ölçeğin tamamına katkılarının yeterli olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışması, açılmaya c? faktör analizi (AFA) yöntemine dayanmaktadır. Analiz öncesinde veri setinin uygunluğunu gösteren KMO değeri (0.934) ve anlamlı Bartlett's testi sonuçları, çok değerkenli analiz için ideal koşulların sağlandığını göstermiştir.

Analiz sonucunda, başlangıçta yer alan maddeler 4 ana faktör altında toplanmıştır. Ölçek, toplam 25 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu faktör yapısı, okul yönetimindeki kayırmacılık algısının karmaşık doğasının yansıtılan farklı boyutları ölçmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 25 madde, 4 alt boyut

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Kurumu Çalışanları (Öğretmenler ve/veya Yöneticiler)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Ölçek, okul yönetiminde görev yapan eğitim personelinin (öğretmenler ve/veya yöneticiler) algılarını ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert ölçeği (1= hiçbir zaman, 5= her zaman) kullanılarak derecelendirme yapılmıştır. Yüksek puanlar, okul yönetiminde kayırmacılık algısının yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Cronbach's Alfa, Faktör Analizi, Okul Yönetimi, Örgütsel Davranış, Eğitimde Adalet, Kayırmacılık

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Sorumlu yazar Mustafa Erdem'dir. Yazma adresi kaynak makalede bulunabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanan geliştirme çalışmasıdır. Kullanım için yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücreti belirtilmemiştir.

Test Yılı: 2012 (Yayın yılı baz alınmıştır).

Kaynaklar

Erdem, M. ve Meriç, E. (2012). Okul yönetiminde kayırmacılığa ilişkin ölçek geliştirme çalışması. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Uluslararası E-Dergi, 2(2), 141-149.

Makalenin orijinal tam metni şu adreste çevrimiçi olarak mevcuttur: ebad-jesr.com.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: okul-yonetiminde-kayirmaciliga-iliskin-olcek-

[gelistirme-calismasi-toad.pdf](#)

Okul Yönetiminde Kayırmacılık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içerikte ölçeğin maddelerine yer verilmemiştir; yalnızca ölçeğin 25 maddeden ve 4 alt boyuttan oluştuğu bilgisi sağlanmamıştır. Ölçek maddeleri için kaynak makaleye başvurulması gerekmektedir (Erdem & Meriç, 2012).

ARABPSYCHOLOGY.COM